

KILDE

Claus Eskildsen

Uddrag af Østfront - Vestfront, 1919, p.11 & p.13-14

I Toget traf jeg de første Elever, der skyndte sig hjem til Tønder. De var elektricerede af Spændingen. Krigen – det er jo Eventyret, Mandens Prøve paa, hvad han duer til, Vejen til Farter i fremmede Lande, til Heltegerninger, Hæder og Berømmelse! Krigens Begejstringsbølge begyndte at bruse. Jeg skammer mig slet ikke ved at bekende, at den ogsaa rørte ved mig. Det var kun de meget blaserte, der ikke følte Blodet bruse gennem Aarerne. Jeg har talt med mange danske Sønderjyder i denne første Krigstid. Deres Hjerter var ikke paa Tysklands Side, men Eventyret lokkede ogsaa dem. Det var kun naturligt for sunde, raske, ufordærvede Mennesker. Vi kendte jo ikke Krigens sande Ansigt. [...]

Det var rørende at se disse frivillige. Der var Kieler Studenter og Tønder Seminarister, Overlærere og Assessorer, Arbejdere, Lærlinge; men næsten ingen Landmænd. Der var gamle og unge, dog mest unge. Der var flere Brødrepaar, der var Fader og Sønner. De fleste var naturligvis fra Slesvig, men nogle var søgt hjem fra Danmark, Sverige, Frankrig, Amerika. Blev de afviste det ene Sted, rejste de hen et andet, til Jægerne i Lauenburg, til Husarerne i Wandsbeck, til Artilleriet i Itzehoe, indtil man tog dem. Nogle forfalskede Papirerne for at komme i Trøjen: 16 Aars Dreng ændrede Fødselsaaret, andre brændte Lægeerklæringerne, der havde kasseret dem. De sang Fædrelandssange, naar de drog ud til Øvelserne, og de kom syngende hjem igen. "Ersatz"-Reservisterne trykkede sig og meldte sig syge, de frivillige var aldrig syge. Man havde ingen Støvler til dem; de manglede Spader, Pikkelhuer og Tornystre; men de øvede med Hjertens Lyst. De fik en daarlig Uddannelse; de havde overhovedet kun skudt een Gang, da de blev sendt i Felten, og vor første Transport Udfyldningsmandskab maatte ligge 8 Dage i Düsseldorf; men de drog med Ild i Hjertet og Sang paa Læberne.

De drog ud i Døden! Saa godt som ingen af dem kom levende hjem.

Jeg har liggende en stor Samling Breve, som disse prægtige Mennesker, Elever og Venner, har sendt mig fra Fronten. Her staar opridset den Lidelsesvej, de maatte gaa. De mødte derude Haan og Foragt hos de "gamle", Mistilliden og Chikane hos deres foresatte, Skuffelser over, at Krigen ikke var Fremadstormen, Kamp og Heltedaa, men Stillenstaaen, Snavs og Sult. Men de bevarede trods alt deres Barnesind. Den blussende Begejstring kunde ikke holdes; men Hjertet var varmt, indtil Kuglerne standsede det.

(gengivet fra hjemmesiden *Første Verdenskrig*)